

**METSÄHALLITUKSEN JA METSÄHALLITUSKONSERNIN 1.1-31.12.2023
TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN JA METSÄHALLITUKSEN VOITON
TULOUTUKSESTA PÄÄTTÄMINEN**

1. Lainsäädäntö

Metsähallituksesta annetun lain (23472016) 33 §:n 3 momentin mukaan "Valtioneuvosto vahvistaa Metsähallituksen ja Metsähallituskonsernin tilinpäätöksen. Valtioneuvosto päättää tilinpäätöksen perusteella Metsähallituksen voiton tuloutuksesta valtion talousarvioon sekä muista toimenpiteistä, joihin Metsähallituksen toiminnan ja talouden johdosta on tarpeen ryhtyä."

Metsähallituslain 1 §:n mukaan Metsähallitus on maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa ja sen hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos. Metsähallituslain 9 §:n mukaan ympäristöministeriö tulosoittaa Metsähallitusta julkisten hallintotehtävien osalta toimialallaan.

Metsähallituslain 2 §:n mukaan Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsähallituksen tulee toimia tuloksellisesti. Metsähallitus harjoittaa toimialallaan liiketoimintaa tässä laissa säädettyjen ja valtion talousarviossa täsmennettyjen yhteiskunnallisten velvoitteiden puitteissa ja hoitaa sille säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Metsähallitus toimii liiketaloudellisten periaatteiden sekä eduskunnan sille hyväksymien palvelutavoitteiden ja muiden toimintatavoitteiden mukaisesti.

Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta säädetään metsähallituslain 9 luvussa sekä Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1368/2016).

Metsähallituksen toiminnalliset kokonaisuudet on määritelty seuraavasti:

* *Metsähallituksen liiketoiminta* käsittää Metsähallituksen muun kuin tytäryhtiöissä olevan liiketoiminnan, kuten kiinteistöliiketoimintaa harjoittavan Kiinteistökehitys – vastuualueen: Tämä on se nimenomainen kokonaisuus, jolle asetetaan vuosittaiset tulos- ja tuloutustavoitteet.

* *Liiketoimintakokonaisuus* käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan ja Metsähallituksen liiketoiminnan tytäryhtiöt

* *Liikelaitos* käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan ja julkiset hallintotehtävät

* *Metsähallituskonserni* käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan, julkiset hallintotehtävät ja tytäryhtiöt.

2. Tulostavoitteet

2.1. Metsähallitusta koskevat omistajapoliittiset linjaukset

Metsähallitusta koskevissa omistajapoliittisissa linjauksissa 2020–2024 keskeinen tavoite on erilaisten tavoitteiden entistä parempi yhteensovittaminen Metsähallituksen toiminnassa. Kokonaan uutena tavoitteena mukaan tuli valtion monikäyttömetsien hiilensidonnan lisääminen 10%:lla vuoteen 2035 mennessä. Valtion kassaan vuosittain tapahtuvan tuloutuksen tasoksi suunnittelukauden lopulla on sovittu 114 miljoonaa euroa. Uudet omistajapoliittiset linjaukset pääministeri Orpon hallituskaudelle ovat poliittisessa keskustelussa.

Liiketoiminnassa yhteiskunnallisten velvoitteiden taso säilytetään korkeana. Tällä hetkellä **617 000 hehtaaria** Metsähallituksen talousmetsistä on eriasteisten käyttörajoitusten piirissä luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön, porotalouden ja saamelaiskulttuurin tarpeiden huomioimiseksi. Yhteiskunnallisista velvoitteista johtuva liiketoiminnan tulosta alentava vaikutus oli **110,3 miljoonaa euroa** vuonna 2023 ja muiden omistajapolitiikkaa tukevien yhteensovittamistoimien **23,5 miljoonaa euroa**. Omistajapoliittiset linjaukset edellyttävät yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisesta saatavien hyötyjen (yyv-hyödyt) lisäämistä ja hyötyjen tuottamiseen käytettyjen panosten vaikuttavuuden ja kehittämistä.

Hallituksen esitykset eduskunnalle Metsähallitusta koskevasta talousarviosta sekä ministeriöiden tulosohejaus perustuvat näihin omistajapoliittisiin linjauksiin.

2.2 Eduskunnan Metsähallitusta koskevat päätökset ajanjaksolle 1.1.-31.12.2023

Vuotta 2023 koskevat Metsähallituslain 8 § mukaiset eduskunnan valtion talousarviossa antamat päätökset toteutuivat allaolevan mukaisesti.

	TAE-valtuus 2023	Toteutuma 2023
Peruspääoman muutokset	+ 0,507 milj. euroa	+ 0,507 milj. euroa
Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä	50 milj. euroa	ei pitkäaikaista velkaa
Liiketoiminnan investointien enimmäismäärä	20 milj. euroa	9,7 milj. euroa
Investointisitoumukset	20 milj. euroa	5,5 milj. euroa
Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä	2,0 milj. euroa	1,3 milj. euroa

2.3 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet ajalle 1.1.2023 - 31.12.2023

Liiketoiminnan keskeiset palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2023 ohjauskirjeessään Metsähallituksen liiketoiminnalle asettamat keskeiset palvelu- ja muut toimintatavoitteet toteutuivat seuraavasti:

	Toteutuma 2023	Toteutuma 2022
YYV-pinta-ala (ha)	617 000	603 000
YYV-panostus (€)	110,3 milj.	80,3 milj.
Uudet omistajapol. yht.sov. toimet (€)	23,5 milj.	17,9 milj.
Monikäyttömetsien hiilivarasto (milj.tonnia)	128	126

Tulos- ja tuloutustavoitteet 2023:

	Tulostavoite	Toteutuma
Liiketoiminnan tulos	112,4 milj.euroa	113,4 milj.euroa
Sijoitetun pääoman tuotto	4,7 %	4,6 %
Valtiolle vuonna 2023 maksettava tuloutus vuoden 2022 tuloksesta	120,0 milj.euroa	120,0 milj.euroa

2.4 Julkisten hallintotehtävien tulostavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa valtion 2023 talousarvion momentin 30.64.50 (Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät) selvitysosassa esitetyt Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien määrälliset ja laadulliset tulostavoitteet toteutuivat seuraavasti:

	2023 tavoite	2023 toteutuma
Käyntimäärät kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, luontokeskukset, historiakohteet ym. (milj. kpl)	9,5	8,7
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytyväisyys (asteikolla 1-5)	4,4	4,5
Metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys (asteikolla 1-5)	3,87	3,72
Valtion kalastuksenhoitomaksu, vuosimaksun maksaneet (hlöä)	280 000	286 770
Metsästyksen ja kalastuksen valvontatarkastukset joissa ei havaittu rikettä (%)		97
Metsästyksen ja kalastuksen saalispalautteiden määrä (% luvista)	54	53,5

Ympäristöministeriön pääluokassa momentin 35.10.52 (Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät) päätösosassa asetetut tulostavoitteet toteutuivat seuraavasti:

	2023 tavoite	2023 toteutuma
Helmi-ohjelmaan sis. soiden ennallistaminen ja perinnebiotooppien kunnostus (osuus HO-tavoitteesta, %)	100	112
Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu (ajantasaisen tiedon osuus,%)	82	65,3
Natura-alueiden tila-arviointien (NATA) lukumäärä	30	54
Hyvässä kunnossa olevat kulttuurihistorialliset arvokohteet (%)	45	44
Kokonaiskäyntimäärät kansallispuistot ja muut yleisökohteet (milj. kpl)	9,5	8,7
Kävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus (milj. €)	475	413
Luontokeskusten ja maastopalveluiden asiakastytyvyisyys (asteikolla 1-5)	4,4	4,5

Metsähallitukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista on kuvattu tarkemmin Metsähallituksen 2023 tilinpäätöksessä sekä maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön tilinpäätöskannanotoissa.

3. Tilinpäätös

3.1 Liiketoiminnan tunnuslukuja

Oheiseen taulukkoon on poimittu keskeisimpiä liiketaloudellisia tunnuslukuja, jotka kuvaavat Metsähallituksen liiketoimintakokonaisuuden ja liiketoiminnan tuloksellisuutta.

	LT-kokonaisuus 2023	MH-liike- toiminta 2023
Liikevaihto, milj. euroa	421,8	119,7
Tase, milj. euroa	3 098,9	3 001,7
Htv	580	182
Tilikauden tulos, milj. euroa	142,4	113,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,6	4,6

Liiketoiminnan tuloksesta esitettävä, seuraavana vuonna valtion kassaan maksettava tuloutus, milj. euroa	-	110,0
--	---	-------

Liiketoimintakokonaisuuden liikevaihto koostui pääasiassa puumyynnistä sekä kiinteistöjen myynneistä ja vuokratuotoista. Metsätaloudesta kertynyt liikevaihto oli 393,0 milj. euroa vuonna 2023. Loppuosa koostui muista vuokratuotosta, siemenmyynnistä sekä maa-ainesten myynnistä. Omaisuuden myyntituotto on pääasiassa kiinteistöjen myyntivoittoja.

3.2 Julkiset hallintotehtävät

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät on määritelty metsähallituslain 5 §:ssä. Julkisia hallintotehtäviä hoidetaan Metsähallituksessa omassa yksikössään. Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ohjaavat ja valvovat kumpikin toimialansa osalta Metsähallitukselle kuuluvien julkisten hallintotehtävien hoitoa.

Julkisten hallintotehtävien bruttomenot 2023:

Prosessit ja tehtävät (1 000 euroa)	MMM	YM	Muut rahoituslähteet	Menot yht.
	30.64.50	35.10.52		2023
LP tiimit	733	14 131	1 719	16 583
Luonnon- ja kultt.perinnön suojele	0	17 249	5 500	22 749
Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö	4 399	24 831	7 089	36 319
Alueiden hallinta	0	3 569	385	3 954
Eräasiat	2 083	0	10 451	12 534
Siemenhuolto	0	0	225	220
MENOT YHTEENSÄ	7 214	59 780	25 370	92 364

Tuloslaskelma ja tase

Julkisten hallintotehtävien kirjanpidon tuloslaskelmassa ylijäämä vuodelta 2023 oli 1 092 milj. euroa. Tämä siirrettiin Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) 5 §:n 2 momentin mukaisesti tilinpäätöksessä muun oman pääoman muutokseksi. Metsähallituksen yhdistellyssä tilinpäätöksessä julkisten hallintotehtävien tulos on täten 0 euroa. Julkisten hallintotehtävien taseen loppusumma 31.12.2023 oli 1 142,7 miljoonaa euroa. Maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli kaikkien suoritteiden osalta 111% vuonna 2023.

3.3 Metsähallituskonserni

Metsähallituskonserniin kuuluvat liiketoiminnan ja sen tytäryhtiöiden lisäksi julkiset hallintotehtävät ja sen tytäryhtiöt. Metsähallituskonsernin liikevaihto tilikaudella 1.1.-31.12. 2023 oli 435,3 milj. euroa ja tilikauden tulos 142,3 milj. euroa.

Metsähallituskonsernin tase 31.12. 2023 oli 4,243 miljardia euroa.

3.4 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastusyhteisö KPMG oy on antanut 24.2.2024 normaalimuotoisen tilintarkastuskertomuksen Metsähallituksen tilinpäätöksen, hallinnon ja toiminnan tarkastuksesta tilivuodelta 2023.

4. Arvio tuloksellisuuden raportoinnista ja raportoinnin kehittämistarpeet

4.1 Maa- ja metsätalousministeriö

Metsähallituksen ja metsähallituskonsernin tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta 1.1.-31.12. 2023 sisältävät Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaiset tiedot. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden seurannasta 2023 on julkaistu erillinen raportti. Raportointi tarjoaa kokonaisuutena hyvät edellytykset ohjaukselle ja tuloksellisuuden seurannalle.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien raportointi antaa tarvittavat ja laissa säädetyt tiedot julkisten hallintotehtävien tuottavuuden, kustannusvastaavuuden, tuloksellisuuden, ohjauksen ja tulosvastuun kannalta.

Metsähallituksen vastuullisuustavoitteet on kirjattu vastuullisuusohjelmaan ja tulokset on raportoitu Metsähallituksen vuosi- ja vastuullisuuskertomuksessa.

4.2 Ympäristöministeriö

Esittelylistan liitteenä olevan ympäristöministeriön tilinpäätöskannanoton mukaan:

Vuodelle 2023 Luontopalveluille oli tulossopimuksessa asetettu neljä vaikuttavuustavoitetta, joita on mitattu 11 eri mittarilla. Asetetuista tavoitearvoista kuusi saavutettiin tai ylitettiin, kaksi toteutui osittain ja kolme ei toteutunut.

Luontopalveluissa käynnistettiin vuoden 2023 aikana toimintatapauudistus työn tuottavuuden lisäämiseksi. Metsähallituksessa toteutettiin Luontopalveluita ja konsernitoimintoja koskevat muutosneuvottelut talouden tasapainottamiseksi ja toiminnan mittakaavan sopeuttamiseksi rahoitusnäkyymiin.

Kokonaisuutena tarkasteltuna voidaan todeta, että Luontopalvelujen toiminta vuonna 2023 on ollut yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja hallitusohjelman sekä ympäristöministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteiden mukaista. Metsähallituksen luontopalvelujen voi tämän perusteella katsoa suoriutuneen vuodesta kiitettävästi.

5.1 Valtioneuvoston toimenpiteet

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että valtioneuvosto vahvistaa Metsähallituksen ja Metsähallituskonsernin tilinpäätöksen ajalta 1.1.-31.12.2023 ja

päättää tulouttaa valtion kassaan Metsähallituksen liiketoiminnan voittovaroista 110 000 000 euroa vuonna 2024. Lisäksi valtioneuvosto päättää, ettei Metsähallituksen toiminta ja talous 1.1.-31.12.2023 aiheuta muita toimenpiteitä.

5.2 Metsähallituksen tuloutuksen maksaminen

Metsähallituksen 110 000 000 euron suuruinen tuloutus on tarkoitus maksaa valtiolle vuoden 2024 aikana Valtiokonttorin kanssa erikseen sovittavan aikataulun mukaisesti.